

A gyermekek fegyveres konfliktusba történő bevonásáról szóló, a Gyermekek jogairól szóló egyezményhez fűzött Fakultatív Jegyzőkönyv

A jelen Jegyzőkönyv részes államai,

Bátorítva a Gyermekek jogairól szóló egyezmény széles körű támogatottságától, amely jelzi a gyermek jogai elősegítése és védelme iránti küzdelem mellett széles körű elkötelezettséget,

Megerősítve, hogy a gyermekek jogai különleges védelmet igényelnek, és felszólítva a gyermekek helyzetének megkülönböztetés nélküli folyamatos javítására, valamint a béke és biztonság körülményei közötti fejlődésükre és nevelésükre,

Aggódva a fegyveres konfliktus gyermekekre gyakorolt káros és széles körű hatása, valamint a tartós békére, biztonságra és fejlődésre gyakorolt hosszú távú következményei miatt,

Elítélve a gyermekek fegyveres konfliktus helyzetekben történő célba vételét és a nemzetközi jog által védett célpontok elleni közvetlen támadásokat, beleértve az olyan helyeket, ahol általában nagy számban fordulnak elő gyermekek, mint például az iskolák és kórházak,

Rámutatva a Nemzetközi Büntetőbíróság Statútumának elfogadására, különösen pedig arra, hogy a Statútum a tizenötödik életévüket be nem töltött gyermekek besorozását vagy toborzását, vagy háborús cselekményekben történő aktív alkalmazását mind nemzetközi, mind pedig nem nemzetközi fegyveres konfliktusban háborús bűncselekménynek tekinti,

Tekintetbe véve ezért azt, hogy a Gyermekek jogairól szóló egyezményben elismert jogok megvalósításának további elősegítése érdekében szükség van a gyermekek fegyveres konfliktusba történő bevonástól való fokozottabb védelmére,

Rámutatva, hogy a Gyermekek jogairól szóló egyezmény 1. cikke meghatározza, hogy az Egyezmény vonatkozásában gyermek az a személy, aki tizennyolcadik életévét nem töltötte be, kivéve, ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri,

Abban a meggyőződésben, hogy az Egyezményhez fűzött Fakultatív Jegyzőkönyv, amely felemeli a személyek fegyveres erőbe való toborzása lehetőségének és háborús cselekményekben való részvételének korhatárát, hatékonyan hozzá fog járulni annak az elvnek az érvényesüléséhez, amely szerint minden, gyermekeket érintő cselekedet során a gyermek mindenekfelett álló érdekét kell elsősorban figyelembe venni,

Rámutatva arra, hogy a Vöröskereszt és Vörös Félhold 1995 decemberében megrendezett huszonhatodik nemzetközi konferenciája többek között azt az ajánlást tette, hogy a konfliktusok résztvevői tegyenek meg minden lehetséges intézkedést annak biztosítása érdekében, hogy a tizennyolcadik életévüket be nem töltött gyermekek ne vegyenek részt háborús cselekményekben,

Üdvözölve továbbá a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 182. számú egyezményének egyhangú elfogadását 1999 júniusában a Gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltásáról és a felszámolásáért tett azonnali intézkedésekről, amely többek között megtiltja a gyermekek erőszakos vagy kötelező toborzását fegyveres konfliktusban való alkalmazáshoz,

Legnagyobb aggodalommal elítélve a gyermekek állami fegyveres erőkn kívüli fegyveres csoportok által történő toborzását, kiképzését és alkalmazását nemzeti határokon belüli és azokon átívelő háborús cselekményekben, és felismerve azok felelősségét, akik ilyen célra toboroznak, képeznek ki és alkalmaznak gyermekeket,

Emlékeztetve arra, hogy a fegyveres konfliktus minden résztvevője köteles betartani a nemzetközi humanitárius jog rendelkezéseit,

Hangsúlyozva, hogy a jelen Jegyzőkönyv nem érinti az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt elveket és célokat, az 51. cikket is beleértve, valamint a humanitárius jog vonatkozó normáit,

Figyelembe véve azt, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt célok és elvek teljes tiszteletben tartásán és az alkalmazandó emberi jogi egyezmények tekintetbe vételén alapuló béke és biztonság körülményei elengedhetetlenek a gyermekek teljes körű védelméhez, különösen fegyveres konfliktusok idején, vagy idegen megszállás során,

Felismerve azon gyermekek különleges igényeit, akik a jelen Jegyzőkönyvvel ellentétes toborzással vagy háborús cselekménybe való alkalmazással szemben különösen sérülékenyek gazdasági vagy társadalmi helyzetük vagy nemük miatt,

Tudatában annak, hogy a gyermekek fegyveres konfliktusba történő bevonásának gazdasági, társadalmi és politikai indítókait is szükséges figyelembe venni,

Abban a meggyőződésben, hogy meg kell erősíteni a nemzetközi együttműködést a jelen Jegyzőkönyv végrehajtása, valamint a fegyveres konfliktus áldozatává vált gyermekek testi és lelki rehabilitációja és társadalomba való visszailleszkedése tekintetében,

Bátorítva a közösség, és különösen a gyermekek és gyermekáldozatok részvételét a Jegyzőkönyv végrehajtásával kapcsolatos információk terjesztésében és oktatási programokban,

Az alábbiakban állapodtak meg:

1. cikk

A részes államok minden lehetséges intézkedést megtesznek annak biztosítása érdekében, hogy fegyveres erők tizennyolcadik életévüket be nem töltött tagjai ne vegyenek közvetlenül részt ellenségeskedésekben.

2. cikk

A részes államok biztosítják, hogy a tizennyolcadik életévüket be nem töltött személyek nem toborozhatóak kötelezően fegyveres erőkbe.

3. cikk

1. A részes államok felemelik a személyek hazai fegyveres erőkbe történő önkéntes toborzásának a Gyermekek jogairól szóló egyezmény 38. cikk 3. bekezdésében megállapított legalsó korhatárát, figyelembe véve a cikkben rögzített elveket, és felismerve, hogy az Egyezmény értelmében a tizennyolc év alatti személyek különleges védelemre jogosultak.

2. Valamennyi részes állam a jelen Jegyzőkönyvhöz való csatlakozás vagy megerősítés alkalmával letétbe helyezi kötelező erejű nyilatkozatát, amely meghatározza azt a legalsó korhatárt, amelynél a hazai fegyveres erőkbe való önkéntes toborzást lehetővé teszi, továbbá azoknak az óvintézkedéseknek a leírását, amelyeket annak biztosítása érdekében fogadott el, hogy az ilyen toborzás ne legyen erőszakos vagy kikényszerített.

3. Azon részes államok, amelyek lehetővé teszik tizennyolc év alatti személyek önkéntes toborzását hazai fegyveres erőkbe, óvintézkedéseket tesznek legalább annak biztosítása érdekében, hogy:

- (a) Az ilyen toborzás valóban önkéntes legyen;
- (b) Az ilyen toborzás a személy szülei vagy törvényes gyámjai tájékoztatáson alapuló beleegyezésével történjen;
- (c) Ezen személyek teljesen tisztában legyenek az ilyen katonai szolgálathoz fűződő kötelezettségekkel; és
- (d) Ezen személyek hiteles bizonyítékot nyújtsanak életkorukról a hazai katonai szolgálatba történő felvételüket megelőzően.

4. Valamennyi részes állam bármikor megerősítheti nyilatkozatát egy, az Egyesült Nemzetek főtitkárához intézett, ilyen értelmű közléssel, aki valamennyi részes államot tájékoztatja. A közlés a főtitkár által való átvételének napján válik hatályossá.

5. Az 1. bekezdésben szereplő korhatár felemelésének követelménye nem vonatkozik azokra az iskolákra, amelyeket a részes államok fegyveres erők működtetnek, vagy azok ellenőrzése alatt működnek, betartva a Gyermekek jogairól szóló egyezmény 28. és 29. cikkeiben foglaltakat.

4. cikk

1. Az állami fegyveres erőkön kívüli fegyveres csoportok semmilyen körülmények között sem toborozhatnak vagy alkalmazhatnak háborús cselekményekhez tizennyolcadik életévüket be nem töltött személyeket.

2. A részes államok minden lehetséges intézkedést megtesznek azért, hogy megakadályozzák az ilyen toborzást és alkalmazást, beleértve az ilyen gyakorlat betiltásához és bűncselekménnyé nyilvánításához szükséges jogi intézkedések meghozatalát.

3. Ezen cikk alkalmazása nem érinti a fegyveres konfliktus egyik résztvevőjének jogállását sem.

5. cikk

Jelen Jegyzőkönyv egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az csorbítaná a részes államok jogának vagy a nemzetközi dokumentumok, illetve a nemzetközi humanitárius jog azon rendelkezéseit, amelyek hatékonyabban segítik elő a gyermek jogainak megvalósítását.

6. cikk

1. Valamennyi részes állam megtesz minden szükséges jogi, államigazgatási és egyéb intézkedést azért, hogy biztosítsa a jelen Jegyzőkönyv rendelkezéseinek hatékony végrehajtását és kikényszerítését saját joghatóságán belül.

2. A részes államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy a jelen Jegyzőkönyvben foglalt elveket és rendelkezéseket megfelelő intézkedésekkel széles körben ismertté teszik, és megfelelő eszközökkel elősegítik, felnőttek és gyermekek számára egyaránt.

3. A részes államok minden lehetséges intézkedést megtesznek annak biztosítása érdekében, hogy leszereljék vagy más módon szolgálatukból felmentsék azokat a saját joghatóságuk alatt álló személyeket, akiket a jelen Jegyzőkönyvvel ellentétes módon toboroztak vagy alkalmaztak háborús cselekményekhez. A részes államok szükség esetén minden megfelelő segítséget megadnak ezeknek a személyeknek testi és lelki felépülésük és a társadalomba való visszailleszkedésük érdekében.

7. cikk

1. A részes államok együttműködnek a jelen Jegyzőkönyv végrehajtásában, beleértve a Jegyzőkönyvvel ellentétes valamennyi tevékenység megakadályozását, továbbá az ezen Jegyzőkönyvvel ellentétes tevékenységek áldozatainak rehabilitációját és társadalomba való visszailleszkedését, beleértve a technikai együttműködést és a pénzügyi támogatást is. A fenti segítségnyújtás és együttműködés az érintett részes államok és releváns nemzetközi szervezetek közötti konzultációk segítségével valósul meg.

2. Azok a részes államok, amelyek abban a helyzetben vannak, támogatást nyújtanak a meglévő többoldalú, kétoldalú vagy egyéb programokon keresztül, vagy többek között a Közgyűlés szabályainak megfelelően létrehozott önkéntes alapon keresztül.

8. cikk

1. Valamennyi részes állam, a Jegyzőkönyvnek az adott részes államra nézve történő hatálybalépését követő két éven belül jelentést nyújt be a Gyermek Jogainak Bizottsága számára, átfogó információt nyújtva a Jegyzőkönyv rendelkezéseinek végrehajtása érdekében tett intézkedésekről, beleértve a részvételre és a toborzásra vonatkozó rendelkezések végrehajtása érdekében tett intézkedéseket is.

2. Az átfogó jelentés benyújtását követően valamennyi részes állam belefoglal a Gyermek Jogainak Bizottsága számára az Egyezmény 44. cikkével összhangban benyújtott jelentésbe minden további, a Jegyzőkönyv végrehajtásával kapcsolatos információt. A Jegyzőkönyv más részes államai minden öt évben nyújtanak be jelentést.

3. A Gyermek Jogainak Bizottsága a részes államoktól további információkat kérhet a jelen Jegyzőkönyv végrehajtására vonatkozóan.

9. cikk

1. A jelen Jegyzőkönyv minden állam részére nyitva áll aláírásra, amely az Egyezmény részese, vagy azt aláírta.

2. A jelen Jegyzőkönyv megerősítésre szorul, illetve bármely állam számára nyitva áll csatlakozásra. A megerősítő, illetve csatlakozási okiratokat az Egyesült Nemzetek főtitkáránál kell letétbe helyezni.

3. Az Egyesült Nemzetek főtitkára, mint az Egyezmény és a Jegyzőkönyv letéteményese, az Egyezmény valamennyi részes államát és az Egyezményt aláíró valamennyi államot értesíti a 3. cikknek megfelelően.

10. cikk

1. A jelen Jegyzőkönyv a tizedik megerősítő vagy csatlakozási okirat letétbe helyezését követő három hónap elteltével lép hatályba.

2. Minden olyan államot illetően, mely a jelen Jegyzőkönyvet a hatálybalépése utáni időpontban erősíti meg vagy csatlakozik ahhoz, a jelen Jegyzőkönyv az adott állam megerősítő vagy csatlakozási okiratának letétbe helyezésétől számított egy hónap elteltével lép hatályba.

11. cikk

1. A jelen Jegyzőkönyvet bármely részes állam felmondhatja az Egyesült Nemzetek főtitkárához intézett írásbeli közléssel, aki értesíti az Egyezmény többi részes államát, és minden államot, amely az Egyezményt aláírta. A felmondás az arról szóló közlésnek az Egyesült Nemzetek főtitkára által való átvételét követő egy év elteltével lép hatályba. Abban az esetben azonban, ha a felmondó részes állam ezen év lejártakor fegyveres konfliktusban vesz részt, akkor a felmondás a fegyveres konfliktus befejezéséig nem lép hatályba.

2. Ezen felmondás nem mentesíti a részes államot a jelen Jegyzőkönyvben foglalt kötelezettségei alól, melyek a felmondás hatálybalépése előtt bekövetkező bármely cselekménnyel függenek össze. A felmondás továbbá nem érinti azon kérdések folyamatos figyelemmel kísérését, melyekkel a Bizottság már a felmondás hatálybalépését megelőző időpontban foglalkozott.

12. cikk

1. Bármely részes állam módosítást javasolhat, és azt megküldheti az Egyesült Nemzetek főtitkáranak. A főtitkár ezután a módosító javaslatot eljuttatja a részes államoknak azzal a kéréssel, hogy közöljék, kívánják-e a részes államok értekezletének összehívását a javaslatok megtárgyalása és szavazásra bocsátása céljából. Amennyiben az értesítéstől számított négy hónapon belül az államok legalább egyharmada támogatja az értekezlet összehívását, a főtitkár az Egyesült Nemzetek égisze alatt összehívja az értekezletet. Az értekezleten jelen lévő és szavazó részes államok többsége által elfogadott minden módosítást jóváhagyásra a Közgyűlés elé kell terjeszteni.

2. A jelen cikk 1. bekezdésében foglaltaknak megfelelően elfogadott módosítás akkor lép hatályba, ha azt az Egyesült Nemzetek Közgyűlése jóváhagyta és a részes államok kétharmados többsége elfogadta.

3. A hatályba lépett módosítás az azt elfogadó részes államokat kötelezi, a többi részes államot továbbra is a jelen Jegyzőkönyv rendelkezései, valamint az általuk korábban elfogadott módosítások kötelezik.

13. cikk

1. A jelen Jegyzőkönyvet, amelynek arab, kínai, angol, francia, orosz és spanyol nyelvű szövege egyaránt hiteles, az Egyesült Nemzetek levéltárában kell letétbe helyezni.

2. Az Egyesült Nemzetek főtitkára a jelen Jegyzőkönyv hiteles másolatait megküldi az Egyezmény részes államainak és az Egyezményt aláíró államoknak.